

Sygn. akt VII Ka 374/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Firkowski

Sędziowie SSO Małgorzata Tomkiewicz (spr.)

SSO Remigiusz Chmielewski

Protokolant st.sekr.sądowy Monika Tymosiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Janusza Płońskiego i funkcjonariusza celnego Wojciecha Piątkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014r.

sprawy **S. Y.**

oskarżonego o czyn z art. 54§3kks w zb. z art. 65§3kks w zb. z art. 91§4kk w zw. z art. 7§1kks, art. 54§3kks

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego- Urząd Celny w Olsztynie

od wyroku Sądu Rejonowego w Bartoszycach VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z/s w Lidzbarku Warmińskim

z dnia 17 lutego 2014r. sygn. akt VII K 477/13

I. wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że uchyla orzeczenie zawarte w pkt. III i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Bartoszycach VII Zamiejscowemu Wydziałowi Karnemu z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim do ponownego jej rozpoznania;

II. w pozostałym zakresie wyrok ten utrzymuje w mocy;

III. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

S. Y. oskarżony został m.in. o to, że w dniu 2 lipca 2013r. w gospodarstwie rolnym (...) przechowywał wyroby akcyzowe importowane bez przedstawienia organowi celnemu, bez uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy w postaci : 8 butelek o nazwie "W. R." o poj.1 litra alkoholu każda oraz 1390 paczek papierosów różnych marek po 20 sztuk, od których narażona na uszczuplenie należność celna wynosi 852 zł. należny podatek akcyzowy wynosi 19662 zł.oraz podatek VAT wynosi 5082zł.

-tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 & 3 kks w zb. z art. 65 & 3 kks w zb.z art. 91 & 4 kk w zw. z art. 7 kks.

Sąd Rejonowy w Bartoszycach VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim w sprawie VIIK 477/13 orzekł m.in :

I. oskarżonego S. Y. uniewinnił od popełnienia czynu zarzuconego mu w pkt. I aktu oskarżenia;

III. na mocy art. 230 & 2 kpk w zw. z art. 113 & 1 kks nakazał zwrócić oskarżonemu dowody rzeczowe wymienione w postanowieniu w przedmiocie dowodów rzeczowych z dnia 10 lipca 2013r. pod poz.1-3;

IV. ustalił, iż koszty procesu w części uniewinniającej ponosi Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł oskarżyciel publiczny-Urząd Celny w Olsztynie , zaskarżając przedmiotowe orzeczenie w części dotyczącej uniewinnienia od popełnienia zarzuconego czynu w pkt. I wyroku oraz pkt. III na niekorzyść oskarżonego.

Wyrokowi temu skarżący zarzucił :

1.obrazę przepisów prawa materialnego polegającą na błędnej wykładni przepisu art. 65 kks poprzez zastosowanie literalnego brzmienia znamion czasownikowych czynu zabronionego polegającego na przechowywaniu wyrobów akcyzowych a nie zastosowanie wykładni celowościowej czy funkcjonalnej paserstwa akcyzowego/celnego w świetle przepisów ustawy Kodeks Karny Skarbowy;

2.obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez nie zastosowanie art. 399 kpk, a tym samym nie dokonanie niewielkiej zmiany opisu czynu-czasu popełnienia przestępstwa skarbowego, nie naruszając przy tym identyczności czynu;

3.obrazę przepisów prawa materialnego określonego w art. 15 & 4 kks poprzez jego niezastosowanie a w konsekwencji nakazanie zwrot oskarżonemu dowodów rzeczowych wymienionych w postanowieniu o dowodach rzeczowych z dnia 10 lipca 2013r. poz.1-3.

Stawiając te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja zasługuje na uwzględnienie jedynie w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia o dowodach rzeczowych, w pozostałej części jest ona niezasadna.

Na wstępie stwierdzić należy, iż w odniesieniu do czynu opisanego w pkt. I aktu oskarżenia Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń zarówno w aspekcie okoliczności stanu faktycznego, kwestii winy oskarżonego, jak i kwalifikacji prawnej oraz znamion zarzuconego mu czynu. Dokonana w tym zakresie analiza materiału dowodowego jest wnikliwa i jasna, w pełni odpowiada dyrektywom określonym w art.4 kpk a przeprowadzone w oparciu o tę analizę wnioski jest logiczne, zgodne z przesłankami wynikającymi z art. 7 kpk i przekonująco uzasadnione.

Apelacja w tym zakresie nie wskazuje na żadne okoliczności, które nie byłyby przedmiotem uwagi Sądu Rejonowego i nie zawiera też takiej, merytorycznej argumentacji, która wnioski tego Sądu mogłaby skutecznie podważyć.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w apelacji przede wszystkim nie sposób zgodzić się ze skarżącym jakoby Sąd I-szej instancji dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez dokonanie błędnej – gdyż opartej na literalnym brzmieniu - wykładni przepisu art. 65 kks podczas gdy, w ocenie, skarżącego należało zastosować w tym względzie wykładnię celowościową bądź też funkcjonalną.

Z jakich względów wykładnia celowościowa lub funkcjonalna miałyby być wykładnią bardziej właściwą od wykładni „opartej na literalnym brzmieniu” tekstu prawnego i dlatego stosowanie właśnie tych wykładni miałyby być w analizowanej sprawie obowiązkiem Sądu - trudno dociec gdyż tezy tej skarżący w apelacji bliżej nie uzasadnia. Pogląd powyższy trudno byłoby zresztą i uzasadnić gdyż pozostaje on w oczywistej sprzeczności z podstawowymi regułami wykładni.

Nie wchodząc w szczegóły zagadnień interpretacyjnych przypomnieć jedynie należy, iż w zależności od tego, jaki podmiot i do jakich celów dokonuje wykładni prawa, można wyróżnić wykładnię operatywną, gdy jest ona niezbędna do rozstrzygnięcia określonej sprawy, albo wykładnię legalną lub też wykładnię doktrynalną, która dokonywana jest w celu systematyzacji, analizy i budowy aparatu pojęciowego określonej gałęzi prawa. Wyróżnia się przy tym trzy podstawowe grupy dyrektyw interpretacyjnych wykładni prawa: językowe, systemowe i funkcjonalne, jako dyrektywy interpretacyjne pierwszego stopnia, oraz dyrektywy interpretacyjne drugiego stopnia, wyznaczające sposób posługiwania się dyrektywami interpretacyjnymi stopnia pierwszego, a w szczególności kolejność posługiwania się nimi (dyrektywy proceduralne) oraz wybór znaczenia przypisywanego interpretowanemu tekstowi prawnemu wówczas, gdy jego znaczenie ustalone na podstawie dyrektyw stopnia pierwszego jest rozbieżne (dyrektywy preferencyjne). W związku z trzema kontekstami normy prawnej i odpowiadającymi im grupami dyrektyw interpretacyjnych wyróżnia się trzy rodzaje wykładni prawa: językową, systemową i funkcjonalną. Ustawodawca przyznaje dyrektywie językowej priorytet w kolejności zastosowania, zaś wykładnię rozszerzającą (lub zawężającą) w stosunku do znaczenia literalnego dopuszcza dopiero po zastosowaniu dyrektyw pozajęzykowych i to wówczas, gdy rezultat użycia dyrektyw językowych prowadzi do rażąco niesprawiedliwych, nieracjonalnych lub absurdalnych rozstrzygnięć z punktu widzenia społecznego lub ekonomicznego bądź jest oczywiście sprzeczny z fundamentalnymi wartościami konstytucyjnymi.

Przepis art. 65 kks jest klarowny w swej warstwie językowej i jego treść żadnych wątpliwości interpretacyjnych nie budzi.

Niezależnie jednakże od uwag powyższych, analizowany zarzut jest nie tylko niezasadny w kontekście wymienionych reguł interpretacyjnych ale wręcz jawi się on jako absurdalny w świetle elementarnych zasad i standardów polskiego procesu karnego. Zdaje się on bowiem opierać na założeniu, że skoro oskarżonemu postawiono zarzut popełnienia paserstwa skarbowego, to bez względu na to, jakie konkretnie czynności sprawcze oskarżyciel zarzucił oskarżonemu i jaka miałyby być data popełnienia owego czynu, Sąd winien skazać go za czyn z art. 65 kks jeśli w toku procesu okazałoby się, że oskarżony ten paserem jest. Tymczasem, zgodnie z art. 332 & 1 pkt. 2 kpk oskarżyciel obowiązany jest w akcie oskarżenia wskazać **dokładne** określenie zarzucanego oskarżonemu czynu ze wskazaniem m.in. **czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia**. Regulacja powyższa – co oczywiste – ma na celu urzeczywistnienie standardów rzetelnego procesu, a przede wszystkim zagwarantowanie oskarżonemu realnego prawa do obrony. Z punktu widzenia pozycji oskarżonego to, czy zarzucano mu się, że dany towar nabył czy przechowywał i czy miało to miejsce 2.07.2013r. czy też w bliżej nieokreślonej przeszłości, ma fundamentalne znaczenie dla jego obrony.

Zgodzić się należy ze skarżącym, iż w ramach czynu pierwotnie zarzucanego oskarżonemu Sąd może dokonać modyfikacji jego opisu, jednakże, co podkreślić trzeba, owa zmiana musi mieścić się w granicach podmiotowo-przedmiotowych owego czynu pierwotnego. Jeśli zmiana ta miałaby dotyczyć tak fundamentalnych aspektów, jak data popełnienia czynu oraz charakter czynności wykonawczych zarzucanych sprawcy, to nie sposób uznać, aby granice przedmiotowe czynu zostały zachowane. Trudno przy tym zgodzić się z twierdzeniami skarżącego, że zmiana w powyższym zakresie jest jedynie zmianą „drobną” gdyż dotyczy ona istoty przestępstwa zarzucanego S.Y..

Na marginesie zauważyć należy, iż gdyby podzielić pogląd skarżącego zawarty w apelacji, to należałoby dojść do paradoksalnego wniosku, że oskarżyciel w zasadzie żadnego bliższego opisu czynu przedstawiać nie musi – wystarczy tylko, że wskaże kwalifikację prawną, określi towar i dane personalne oskarżonego. Wszystko inne tj. datę czynu i czynności wykonawcze Sąd określić winien sobie sam przy czym założenia te winien modyfikować jeśli w toku procesu okazałoby się, że nie znajdują one potwierdzenia w gromadzonych dowodach.

Taki model procesu nie występuje w żadnej europejskiej procedurze karnej.

Apelacja oskarżyciela publicznego zasługuje na uwzględnienie jedynie w zakresie zawartego w niej zarzutu dotyczącego dowodów rzeczowych. Kontrola instancyjna w zakresie przedmiotowego rozstrzygnięcia nie jest jednakże możliwa w aktualnym stanie sprawy, gdyż uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera w tej kwestii żadnej

argumentacji. Jakie względy legły u podstaw podjęcia przez Sąd Rejonowy decyzji o zwrocie zabezpieczonych dowodów oskarżonemu nie wiadomo, gdyż stanowiska swojego Sąd Iszej instancji nie uzasadnił. Jeśli weźmie się pod uwagę fakt, iż dowodami zabezpieczonymi w sprawie są papierosy oraz alkohol bez znaków skarbowych akcyzy, zawarte w uzasadnieniu stwierdzenie, że o dowodach rzeczowych Sąd orzekł stosowanie do brzmienia art. 230 & 2 kpk w zw. z art. 113 & 1 kks niczego nie wyjaśnia.

Mają zatem powyższe na uwadze, zaskarżony wyrok należało uchylić w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt. III i w tej części sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania. W pozostałym zaś zakresie, nie powielając przekonującej argumentacji Sądu Rejonowego jednoznacznie prowadzącej do wniosku, iż S.Y. w dniu 2.07.2013r. nie przechowywał (jak głosi akt oskarżenia) wymienionych w zarzucie wyrobów akcyzowych, orzeczenie to jako prawidłowe utrzymano w mocy (art. 437 & 1 kpk).

Wobec nie uwzględnienia apelacji wniesionej co do istoty wyłącznie na niekorzyść oskarżonego i utrzymanie w mocy wyroku uniewinniającego, kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa.